

October 2005

## รูปแบบการสอนศิลปะแบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความคิด เชื่อมโยงของนักเรียนในศิลปะกับวัฒนธรรมไทย

สุมิตรา เทียนตระกูล

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>



Part of the [Education Commons](#)

---

### Recommended Citation

เทียนตระกูล, สุมิตรา (2005) "รูปแบบการสอนศิลปะแบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความคิดเชื่อมโยงของนักเรียนในศิลปะกับวัฒนธรรมไทย," *Journal of Education Studies*: Vol. 34: Iss. 2, Article 14.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.34.2.14

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol34/iss2/14>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact [ChulaDC@car.chula.ac.th](mailto:ChulaDC@car.chula.ac.th).

# รูปแบบการสอนศิลปะแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาความคิด สร้างสรรค์และความคิดเชื่อมโยงของนักเรียนในศิลปะ กับวัฒนธรรมไทย

สุมิตรา เทียนตระกูล

## บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ ศึกษาเพื่อฝึกและพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และความคิดเชื่อมโยงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เกี่ยวกับศิลปะกับวัฒนธรรมไทย ด้วยกิจกรรมศิลปะในการออกแบบหน้ากากผีตาโชน โดยใช้ทวดหนึ่งข้าวเหนียวและใช้วิธีการเรียนทัศนศิลป์ด้วยสไลด์ประกอบเพลง ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการสอนดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดสร้างสรรค์ได้ดี เพราะรู้สึกสนุกกับกิจกรรมที่มีความแปลกใหม่นอกจากนี้สามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงในการนำวัสดุพื้นบ้านไปสร้างงานศิลปะ และเรียนรู้วัฒนธรรมไทยไปพร้อมกัน

## Abstract

The purpose of this research was to train and develop creative and connected thinking among grade 3 students by using art activities. The result found the creative and connected thinking could be developed well through these activities.

## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มศิลปะสาระทัศนศิลป์ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เป็นการสอนแบบเน้นที่นักเรียนเป็นหลัก ในการสอนแต่ละแผนประสบการณ์การเรียนรู้ ครูผู้สอนจะคำนึงถึงกระบวนการพัฒนานักเรียน และคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนสาระทัศนศิลป์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ได้แบ่งหน่วยการเรียนรู้ออกเป็น ๔ หน่วย ในเวลา ๓๖ ชั่วโมง ต่อปี แต่ละหน่วยจะมีกิจกรรมต่างกันไปเพื่อให้นักเรียน

มีความรู้ ความสามารถทางศิลปะ ซึ่งจะต้องอาศัยเทคนิค วิธีการจัดการเรียนการสอนหลายๆ รูปแบบ เพื่อให้ให้นักเรียนสนุกสนานไปกับการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยศิลปะวัฒนธรรมไทยที่จะต้องสอนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา ศ. ๑.๒ คือ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย ซึ่งหากใช้วิธีสอนแบบบรรยายประกอบรูปภาพในหนังสือ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าของงานศิลปะที่เป็นภูมิปัญญาของไทย คงจะไม่ใช่วิธีการที่ดีที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคิดนวัตกรรมการสอนหน่วยการเรียนรู้ศิลปะวัฒนธรรมไทย ด้วยการจัดทำสไลด์เรื่อง ประเพณีการละเล่นผีตาโชน พร้อมแบบฝึกหัดท้ายบท จำนวน ๖๒ เฟรม และเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถเต็มตามศักยภาพภายในเวลาที่จำกัด ผู้วิจัยจึงได้บูรณาการ หน่วยการจัดภาพ ความเข้าใจเรื่องสี และการออกแบบ รวมเป็น ๔ หน่วยการเรียนรู้ เข้าด้วยกัน และขยายชั่วโมงสอนออกเป็น ๔ ชั่วโมง โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ตามแนวคิดของ Kolb และคาดหวังว่านักเรียนจะสนุกกับการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของไทย และได้แนวความคิดจากงานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น มาคิดสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองได้

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อฝึกและพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ออกแบบหน้ากากผีตาโชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ปีการศึกษา ๒๕๔๖
๒. เพื่อฝึกความคิดเชื่อมโยงในการนำวัสดุพื้นบ้าน (หวดหนึ่งข้าวเหนียว) ไปสร้างงานทัศนศิลป์
๓. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนทัศนศิลป์ โดยการใช้นวัตกรรม และการบูรณาการ

## ขอบเขตของการวิจัย

๑. ประชากรที่ใช้ศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ปีการศึกษา ๒๕๔๖ จำนวน ๒๓๒ คน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

### ๒. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์ ๔ ขั้นตอน ของ Kolb

ตัวแปรตาม คือ

- การคิดสร้างสรรค์
- การคิดเชื่อมโยง

๓. เนื้อหาในการวิจัย เป็นเนื้อหา เรื่อง ประเพณีการละเล่นผีตาโชน การจัดภาพ ความเข้าใจเรื่องสี การออกแบบ และ พร้อมแบบฝึกหัดท้ายบท ซึ่งจัดทำในรูปของสไลด์ประกอบเพลง จำนวน ๖๒ เฟรม ในชั่วโมงที่ ๑ ส่วนชั่วโมงที่ ๒-๓ เป็นการปฏิบัติโดยให้นักเรียนทุกคนออกแบบหน้ากากผีตาโชนบนกระดาษวาดเขียน และชั่วโมงที่ ๔ ให้นักเรียนนำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนวิจารณ์ และให้นักเรียน

แต่ละคนเขียนประเมินผลงานของตน และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนแสดงการคิดเชื่อมโยงในการนำวัสดุ  
พื้นบ้านไปสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์

๔. ระยะเวลาการศึกษา ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๔๖

### สมมติฐานการวิจัย

๑. นักเรียนสามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบหน้ากากผีตาโขนได้
๒. นักเรียนคิดเชื่อมโยงในการนำวัสดุพื้นบ้าน (หวดหนึ่งข้าวเหนียว) ไปสร้างงานทัศนศิลป์ได้
๓. นักเรียนชอบรูปแบบการสอนทัศนศิลป์แบบใช้นวัตกรรม สไลด์ประกอบเพลง

### นิยามคำศัพท์เฉพาะ

**สไลด์ชุดประเพณีการละเล่นผีตาโขน** หมายถึง บทเรียน ที่ทำด้วยโปรแกรม power point ประกอบเพลงเป็นเรื่องประเพณีการละเล่นผีตาโขน ซึ่งบูรณาการความรู้เกี่ยวกับการจัดภาพ ความเข้าใจเรื่อง สี และการออกแบบ เข้าด้วยกัน และมีแบบฝึกหัดท้ายบท รวมจำนวน ๖๒ แผ่นสไลด์

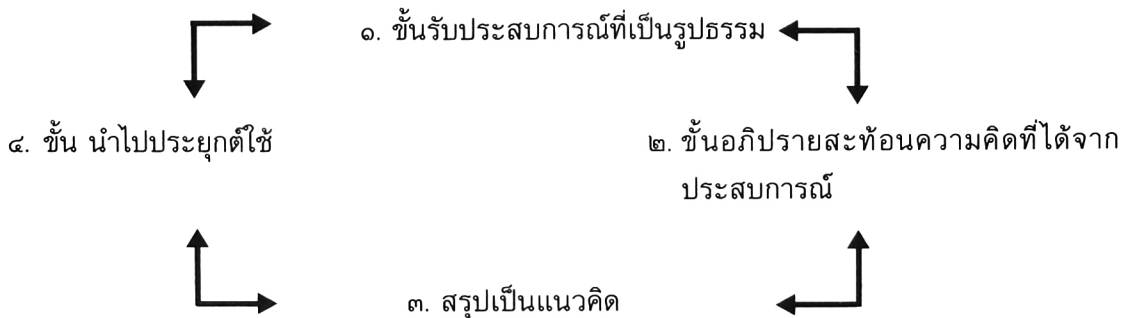
**ความคิดสร้างสรรค์** หมายถึง ความคิด หรือการปฏิบัติ มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือ สร้างขึ้นใหม่ต่างไปจากสิ่งเดิมที่มีอยู่

**ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบหน้ากากผีตาโขน** หมายถึงนักเรียนสามารถนำรูปร่าง รูปทรง เส้น และสี มาใช้ในการออกแบบหน้ากากผีตาโขนได้ตามความคิดของตัวเอง

**การออกแบบหน้ากากผีตาโขน** หมายถึง การออกแบบหน้ากากผีตาโขน เป็นแบบ ๒ มิติ ซึ่งเป็น การวางแผน และสร้างสรรค์งานบนกระดาษวาดเขียน

**การคิดเชื่อมโยง** หมายถึง นักเรียนสามารถคิดนำหวดหนึ่งข้าวเหนียวไปสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ได้ โดยการเขียนแบบบนกระดาษ

### แผนผังการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ๔ ขั้นตอนของ Kolb (Experiential Learning)



(อ้างอิงจาก เอกสารประกอบการประชุม เรื่อง ความสำคัญของโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน โดย รศ.ดร.ทศนา เขมมณี และ ผศ.ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ จัดโดย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๖)



### การวัด ระดับความสามารถในการคิดสร้างสรรค์

นักเรียนสามารถออกแบบหน้ากากผีตาโขน ได้

ระดับ ๑ ไม่ได้ขนาด และสัดส่วนที่เหมาะสม

ระดับ ๒ ได้ขนาด สัดส่วน แต่ ยังต้องเรื่องการออกแบบ ตกแต่งใบหน้า

ระดับ ๓ ได้ขนาด สัดส่วน ตกแต่งใบหน้าได้ดี แต่ ต้องเรื่องการใช้สี

ระดับ ๔ สวยงาม สมบูรณ์ ได้ขนาด สัดส่วน และมีสีสันทึ่เด่นสะดุดตา



### การวัด ระดับความสามารถในการคิดเชื่อมโยง

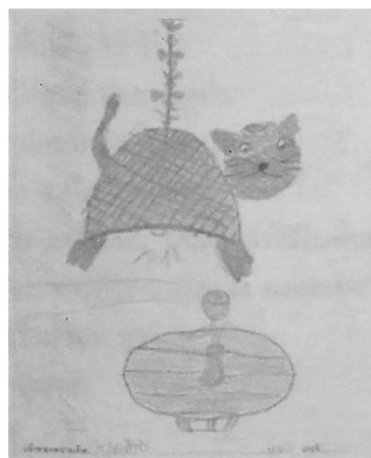
นักเรียนสามารถคิดนำหวดหนึ่งข้าวเหนียวไปทำ....

ระดับ ๑ ส่วนหัวของหน้ากากทุกประเภท

ระดับ ๒ ของใช้ ของประดับ ตกแต่ง หรือ ของเล่น ที่ไม่มีวัสดุอื่นประกอบ

ระดับ ๓ ของใช้ ของประดับ ตกแต่ง หรือ ของเล่น ที่มีวัสดุอื่นๆ ประกอบ

ระดับ ๔ ของใช้ ของประดับ ตกแต่ง หรือ ของเล่น ที่มีวัสดุอื่นๆ ประกอบ และมีการดัดแปลง ตัด ต่อ เติม รูปทรงของหวดหนึ่งข้าวเหนียว



แผนการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

แผนการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ เรื่อง การออกแบบหน้ากากผีตาโขน  
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวนนักเรียน ๒๓๒ คน  
ผู้สอน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมิตรา เทียนตระกูล

จุดประสงค์	ความคิดรวบยอด	ประสบการณ์
<p>๑. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของงานทัศนศิลป์ ภูมิปัญญาของคนไทย กับวัฒนธรรมประเพณีไทย</p> <p>๒. เพื่อฝึกและพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบหน้ากากผีตาโขน</p> <p>๓. เพื่อฝึกการคิดเชื่อมโยงในการนำวัสดุพื้นบ้านไปสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์</p> <p>๔. เพื่อให้นักเรียนสนุกสนานและเพลิดเพลินกับการออกแบบหน้ากากผีตาโขนตามจินตนาการของตน</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ทัศนศิลป์มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทย</li> <li>- ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นต้องมีในการสร้างงานศิลปะ</li> <li>- การออกแบบหน้ากากผีตาโขนเป็นการออกแบบ ๒ มิติ ซึ่งเป็นการวางแผน และสร้างสรรค์งานบนกระดาษ</li> <li>- การออกแบบหน้ากากผีตาโขนเป็นการออกแบบสร้างสรรค์คือเน้นความคิดริเริ่มแปลกใหม่ ไม่มีประโยชน์ในทางใช้สอย มีเพียงคุณค่าทางความงามในการสร้างอารมณ์และความรู้สึก</li> </ul>	<p><b>หน่วยศิลปวัฒนธรรมไทย</b></p> <p>งานประเพณีแห่ผีตาโขน เป็นการละเล่นอย่างหนึ่งของภาคอีสาน นิยมเล่นในงานบุญพระเวส หรือที่ภาคกลางเรียกว่าเทศน์มหาชาติ และงานบุญบั้งไฟ โดยการสวมหน้ากากที่ทำจากวัสดุหาง่ายในท้องถิ่น เช่น หวดนึ่งข้าวเหนียว แล้วนำก้านมะพร้าวมาตกแต่งระบายสีลึนเขียนหน้าตาให้น่ากลัว แต่งกายโดยใช้เศษผ้ามาตัดเย็บ มีอุปกรณ์ต่างๆ เช่น กระบอง กระดิ่ง แขวน แล้วแห่แหนกันอย่างสนุกสนาน</p> <p>ปัจจุบันจังหวัดเลยได้นำประเพณีงานบุญพระเวส และงานบุญบั้งไฟ มารวมเป็นงานเดียวกัน เรียกว่างานบุญหลวง และจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี แต่ด้วยการแห่ผีตาโขนเป็นจุดเด่นของงานที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จึงมักเรียกงานนี้ว่างานประเพณีแห่ผีตาโขน</p> <p>งานบุญหลวงที่อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จัดให้มีขึ้นราวเดือน ๗ ต่อต้นเดือน ๘ เป็นงาน ๓ วัน ผีตาโขนจะโผล่หน้าออกมาตั้งแต่วันแรกของงาน โดยเริ่มพิธีตั้งแต่เช้ามืด ด้วยการอัญเชิญพระอุปคุตจากลำน้ำหมันขึ้นประจำตามพื้นที่ต่างๆ ในตอนสาย บรรดาผีตาโขน</p>

จุดประสงค์	ความคิดรวบยอด	ประสบการณ์
		<p>จะเข้าร่วมขบวนเล่นสนุกหลอกล้อผู้คนมากขึ้นทุกที จนถึงวันที่สองของงาน ซึ่งเป็นการอัญเชิญพระเวสเข้าเมือง ผีตาโชนก็ยังคงร่วมขบวนแห่ไปยังวัดโพนชัย และในวันที่สามจะเป็นวันที่ทุกคนเข้าวัดทำบุญ ฟังเทศน์มหาชาติ ไม่มีการเล่นผีตาโชนอีกต่อไป</p> <p><b>หน่วยการจัดภาพ :</b> เส้น มีความสำคัญมากในการออกแบบต่างๆ ประเภท เส้นมีลักษณะต่างๆ กัน แบ่งออกเป็นลักษณะ และให้ความรู้สึก ได้ เช่น</p> <p><b>เส้นตรง</b> ให้ความรู้สึกมั่นคง แข็งแรง</p> <p><b>เส้นนอน</b> ให้ความรู้สึก ราบเรียบ สงบ</p> <p><b>เส้นทแยง</b> ให้ความรู้สึกไม่แข็งแรง</p> <p><b>เส้นโค้ง</b> ให้ความรู้สึก นุ่มนวล อ่อนโยน</p> <p><b>เส้นคด</b> หรือเส้นซิกแซก ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวรุนแรง เป็นต้น</p> <p><b>หน่วยความเข้าใจเรื่องสี :</b> สีแต่ละสีให้ความรู้สึกแตกต่างกัน เช่น</p> <p><b>สีแดง</b> ตื่นเต้น ไร่ใจ</p> <p><b>สีเขียว</b> สดชื่น สงบ ร่มเย็น</p> <p><b>สีชมพู</b> อ่อนหวาน นุ่มนวล</p> <p><b>สีเหลือง</b> สดใส</p> <p><b>สีน้ำตาล</b> หนักแน่น มั่นคง ถ้าใช้ในพื้นที มาก ๆ จะทำให้รู้สึกแห้งแล้ง หงอยเหงา</p> <p><b>สีเทา</b> เรียบร้อย ชรา</p> <p><b>สีขาว</b> สะอาด</p> <p><b>สีดำ</b> โศกเศร้า</p> <p><b>สีน้ำเงิน</b> สงบ เยือกเย็น</p> <p><b>สีโทนร้อน</b> คือ สีที่ให้ความรู้สึก ร้อน สว่าง สดใส เช่น สีแดง สีส้ม สีเหลือง สีม่วง</p>

จุดประสงค์	ความคิดรวบยอด	ประสบการณ์
		<p><b>สีโทนเย็น</b> คือ สีที่ให้ความรู้สึก เย็น สบาย สงบ เช่น สีเขียว สีน้ำเงิน สีเหลือง สีม่วง (สีเหลือง สีม่วง เป็นได้ทั้งโทนร้อน และโทนเย็น)</p> <p><b>หน่วยการออกแบบ:</b> การเป็นนักออกแบบที่ดีควรจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>๑. เป็นผู้มีความทักษะในการออกแบบ</li> <li>๒. เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์</li> <li>๓. เป็นผู้ติดตามการเปลี่ยนแปลงและความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ</li> </ol> <p><u>ความคิดสร้างสรรค์</u> หมายถึง ความคิดหรือการปฏิบัติ มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม หรือสร้างชิ้นใหม่ ต่างไปจากสิ่งเดิมที่เป็นอยู่ และสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นต้องเป็นไปในทางดีงาม</p>

กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
<p><b>ขั้นที่ ๑ รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม</b> <i>ชั่วโมงที่ ๑</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>๑. ครูอธิบายความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” กับ “ประเพณี”</li> <li>๒. ให้นักเรียนยกตัวอย่างประเพณีของไทย ที่นักเรียนเคยได้ยิน และประเพณีที่นักเรียนเคยเข้าร่วม หรือชมกิจกรรม</li> <li>๓. นักเรียนชมสไลด์ เรื่อง ประเพณีการเล่นผีตาโชน ซึ่งบูรณาการ ๔ หน่วยการเรียนรู้เข้าด้วยกัน คือ             <ol style="list-style-type: none"> <li>๑. หน่วยศิลปวัฒนธรรมไทย</li> <li>๒. หน่วยการจัดภาพ</li> <li>๓. หน่วยความเข้าใจเรื่องสี และ</li> <li>๔. หน่วยการออกแบบ</li> </ol> </li> </ol> <p><b>ขั้นที่ ๒ ขั้นอภิปรายสะท้อนความคิดที่ได้จากประสบการณ์</b> <i>ชั่วโมงที่ ๑</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>๔. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในภูมิปัญญาของคนไทยกับงานทัศนศิลป์ “การทำหน้ากากและการ</li> </ol>	<p>สไลด์ power point</p> <p>ทวดนั่งข้าวเหนียว โคนก้านมะพร้าว กระดิ่งคอวัว</p>	<p>การร่วมกิจกรรม</p>	



กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
<p>แต่งกาย ของผีตาโชน”</p> <p><b>ขั้นที่ ๓ สรุปเป็นแนวคิด</b> <span style="float: right;">ชั่วโมงที่ ๑</span></p> <p>๕. นักเรียนทำแบบฝึกหัด จาก สไลด์ power point</p> <p>๖. นักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดใน การออกแบบหน้ากากผีตาโชนว่าควรมี ขั้นตอนในการออกแบบอย่างไร</p> <p>ตลอดจนการใช้สีในการออกแบบหน้ากากด้วย</p> <p><b>ขั้นที่ ๔ นำไปประยุกต์ใช้</b> <span style="float: right;">ชั่วโมงที่ ๒-๓</span></p> <p>๗. นักเรียนออกแบบหน้ากากผีตาโชน ในกระดาษวาดเขียน</p> <p style="text-align: right;"><i>ชั่วโมงที่ ๔</i></p> <p>๘. นักเรียนนำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน ให้เพื่อนวิจารณ์</p> <p>๙. นักเรียนประเมินผลงานของตน ในแบบประเมิน</p> <p>๑๐. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดนำทวดหนึ่งข้าวเหนียว ไปสร้างงานทัศนศิลป์ โดยให้ออกแบบลงในกระดาษวาดเขียนแล้วระบายสีให้สวยงาม</p>	<p>แบบทดสอบ</p> <p>กระดาษวาดเขียน</p> <p>สีเทียนชอล์ก</p> <p>สีน้ำ พู่กัน</p> <p>ภาพวาดหน้ากากผีตาโชนของนักเรียน</p> <p>แบบประเมินผลงาน</p> <p>ทวดหนึ่งข้าวเหนียว</p> <p>สีไม้</p> <p>กระดาษวาดเขียน</p>	<p>การร่วมกิจกรรม</p> <p>กระดาษคำตอบ</p> <p>ผลงานการออกแบบหน้ากากผีตาโชน</p> <p>การวิจารณ์และการประเมินผลงาน</p> <p>การแสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงในการนำทวดหนึ่งข้าวเหนียวไปสร้างงานทัศนศิลป์</p>	

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่สร้างและพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เพื่อฝึกและพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ออกแบบหน้ากากผีตาโชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ปีการศึกษา ๒๕๔๖
๒. เพื่อฝึกความคิดเชื่อมโยงในการนำวัสดุพื้นบ้าน (ทวดหนึ่งข้าวเหนียว) ไปสร้างงานทัศนศิลป์
๓. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนทัศนศิลป์ โดยการใช้นวัตกรรม และการบูรณาการ

โดยได้ดำเนินการวิจัย ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### ๑. ขั้นตอนการสร้างแผนการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

- ๑.๑ เขียนแผนการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ๔ ขั้นตอน ของ Kolb
- ๑.๒ กำหนดโครงร่างของสไลด์ เรื่อง ประเพณีการเล่นผีตาโชน

- ๑.๓ กำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุม
  - หน่วยศิลปวัฒนธรรมไทย เรื่อง ประเพณีการละเล่นฟิดาโชน
  - หน่วยการจัดภาพ เรื่อง เส้น และความรู้สึก
  - หน่วยความเข้าใจเรื่องสี เรื่อง สีและความรู้สึก สีโทนร้อน และสีโทนเย็น
  - หน่วยการออกแบบ เรื่อง คุณสมบัติของนักออกแบบที่ดี
- ๑.๔ ค้นคว้า และรวบรวมเนื้อหาจากหนังสือ เอกสาร สร้างแบบฝึกหัด
- ๑.๕ ถ่ายรูปเกี่ยวกับประเพณีการละเล่นฟิดาโชน และหน้ากากฟิดาโชนแบบต่างๆ
- ๑.๖ เขียนสคริปต์
- ๑.๗ จัดทำสไลด์ประกอบเพลง

## ๒. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ๒.๑ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่
  - ๒.๑.๑ แบบประเมินการคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบหน้ากากฟิดาโชน
  - ๒.๑.๑ แบบประเมินการคิดเชื่อมโยงในการนำวัสดุพื้นบ้าน (หวดหนึ่งข้าวเหนียว) ไปสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์
  - ๒.๑.๓ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนทัศนศิลป์ด้วยสไลด์ประกอบเพลง เรื่องประเพณีการละเล่นฟิดาโชน
- ๒.๒ สร้างเครื่องมือ คือ แบบประเมินการคิดสร้างสรรค์ แบบประเมินการคิดเชื่อมโยง และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

## ๓. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

- ๓.๑ ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ของนักเรียนโรงเรียน สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ปีการศึกษา ๒๕๔๖ จำนวน ๒๓๒ คน
- ๓.๒ ดำเนินการสอนตามแผนการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ในสัปดาห์ที่ ๑๕-๑๘

## ๔. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

- ๔.๑ ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการเรียนทัศนศิลป์ด้วยสไลด์ประกอบเพลง เรื่องประเพณีการละเล่นฟิดาโชน หลังจากที่นักเรียนประเมินผลงานของตนเอง ในช่วงเวลาที่ ๔ และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- ๔.๒ ทำการประเมินและหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบหน้ากากฟิดาโชน
- ๔.๓ ทำการประเมินและหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการคิดเชื่อมโยงในการนำวัสดุพื้นบ้าน (หวดหนึ่งข้าวเหนียว) ไปสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์

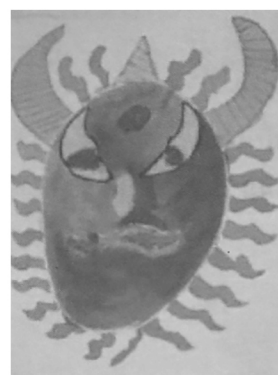


### ผลการวิจัย

ตารางที่ ๑ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับการคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบ หน้ากากผีตาโขน

นักเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๑	๓.๖๙	๐.๗๘
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๒	๓.๔๘	๐.๗๖
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๓	๓.๖๘	๐.๖๐
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๔	๓.๕๕	๐.๘๗
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๕	๓.๗๐	๐.๕๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๖	๓.๕๓	๐.๗๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๗	๓.๖๘	๐.๕๕

จากตารางที่ ๑ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่คิดสร้างสรรค์ออกแบบหน้ากากผีตาโขนได้ใน ระดับ ๓.๕- ๔ คือ หน้ากากผีตาโขนนั้นมีความสวยงาม สมบูรณ์ ได้ขนาด ลัดส่วน และมีสีสันที่เด่นสะดุดตา

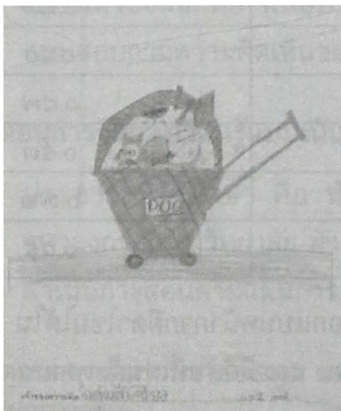


## ผลการวิจัย

ตารางที่ ๒ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับการคิดเชื่อมโยง ในการนำทวดหนึ่ง  
ข้าวเหนียวไปสร้างงานทัศนศิลป์

นักเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๑	๔.๐๐	๐
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๒	๔.๐๐	๐
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๓	๓.๘๓	๐.๔๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๔	๓.๕๐	๐.๘๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๕	๓.๖๗	๐.๘๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๖	๔.๐๐	๐
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๗	๓.๕๐	๐.๕๕

จากตารางที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเชื่อมโยงในการนำทวดหนึ่งข้าวเหนียวไปสร้างงาน  
ทัศนศิลป์พบว่า โดยรวมแล้วนักเรียนมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงอยู่ในระดับ ๓.๕-๔ คือ นักเรียน  
สามารถคิดนำทวดหนึ่งข้าวเหนียวไปทำของใช้ ของประดับ ตกแต่ง หรือของเล่น ที่มีวัสดุอื่นๆ ประกอบ และ  
มีการดัดแปลงตัด ต่อ เติม รูปทรงของทวดหนึ่งข้าวเหนียวด้วย



ตารางที่ ๓ จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ชอบวิธีการเรียนทัศนศิลป์ด้วยสไลด์ประกอบเพลง

ชั้น	จำนวน	ระดับความชอบ			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๑	๓๒	๘๑.๒๕%	๑๒.๕๐%	๖.๒๕%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๒	๓๓	๘๗.๘๘%	๑๒.๑๒%	-	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๓	๓๓	๗๘.๗๙%	๒๑.๒๑%	-	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๔	๓๓	๗๘.๗๙%	๑๘.๑๘%	๓.๐๓%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๕	๓๓	๘๗.๘๘%	๙.๐๙%	๓.๐๓%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๖	๓๒	๘๗.๕๐%	๑๒.๕๐%	-	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๗	๓๓	๘๔.๘๕%	๑๒.๑๒%	๓.๐๓%	-
<b>รวม</b>	<b>๒๒๙</b>	<b>๘๓.๘๔%</b>	<b>๑๓.๙๖%</b>	<b>๒.๑๙%</b>	<b>-</b>

จากตารางที่ ๓ พบว่านักเรียนชอบวิธีการเรียนทัศนศิลป์ด้วยสไลด์ประกอบเพลงมากที่สุดถึงร้อยละ ๘๓.๘๔

ตารางที่ ๔ จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่คิดว่า เรื่องประเพณีการละเล่นผีตาโชนที่ทำเป็นสไลด์ ประกอบเพลงนี้มีความเหมาะสมกว่าการสอนแบบนำรูปในหนังสือมาให้ให้นักเรียนดู

ชั้น	จำนวน	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๑	๓๒	๗๘.๑๓%	๑๘.๗๕%	๓.๑๖%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๒	๓๓	๗๕.๗๖%	๑๕.๑๕%	๓.๐๓%	๖.๐๖%
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๓	๓๓	๗๘.๗๙%	๑๘.๑๘%	-	๓.๐๓%
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๔	๓๓	๙๐.๙๑%	๙.๐๙%	-	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๕	๓๓	๙๐.๙๑%	๖.๐๖%	๓.๐๓%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๖	๓๒	๘๗.๕๐%	๖.๒๕%	๖.๒๕%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๗	๓๓	๗๘.๗๙%	๑๘.๑๘%	๓.๐๓%	-
<b>รวม</b>	<b>๒๒๙</b>	<b>๘๒.๙๗%</b>	<b>๑๓.๐๙%</b>	<b>๒.๖๔%</b>	<b>๑.๓๐%</b>

จากตารางที่ ๔ พบว่านักเรียนร้อยละ ๘๒.๙๗ คิดว่า เรื่องประเพณีการละเล่นผีตาโชน ที่ทำเป็นสไลด์ประกอบเพลงนี้มีความเหมาะสมกว่าการสอนแบบนำรูปในหนังสือมาให้ให้นักเรียนดูมากที่สุด และนักเรียนร้อยละ ๑.๓๐ คิดว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

**ตารางที่ ๕** จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่คิดว่าหลังจากที่เรียนเรื่องประเพณีการเล่นผีตาโชน แล้ว นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น

ชั้น	จำนวน	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๑	๓๒	๓๗.๕๐%	๕๐.๐๐%	๑๒.๕๐%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๒	๓๓	๔๘.๔๘%	๔๕.๔๕%	๖.๐๖%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๓	๓๓	๕๑.๕๒%	๔๕.๔๕%	๓.๐๓%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๔	๓๓	๖๙.๗๐%	๒๔.๒๔%	๖.๐๖%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๕	๓๓	๔๘.๔๘%	๓๙.๓๙%	๑๒.๑๒%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๖	๓๒	๗๕.๐๐%	๑๘.๗๕%	๓.๑๖%	๓.๑๖%
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๗	๓๓	๓๙.๓๙%	๕๑.๕๒%	๙.๐๙%	-
<b>รวม</b>	<b>๒๒๙</b>	<b>๕๒.๘๖%</b>	<b>๓๙.๒๕%</b>	<b>๗.๘๓%</b>	<b>๐.๔๕%</b>

จากตารางที่ ๕ พบว่านักเรียนร้อยละ ๕๒.๘๖ คิดว่า หลังจากเรียนเรื่องประเพณีการเล่นผีตาโชน แล้วนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนร้อยละ ๓๙.๒๕ คิดว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก

**ตารางที่ ๖** จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่คิดว่าสไลด์เรื่องประเพณีการเล่นผีตาโชน สวย ถูกใจของนักเรียน

ชั้น	จำนวน	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๑	๓๒	๖๕.๖๓%	๒๘.๑๓%	๖.๒๕%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๒	๓๓	๕๔.๕๕%	๓๖.๓๖%	๙.๐๙%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๓	๓๓	๖๐.๖๑%	๓๐.๓๐%	๙.๐๙%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๔	๓๓	๘๔.๘๕%	๖.๐๖%	๙.๐๙%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๕	๓๓	๖๓.๖๔%	๒๗.๒๗%	๙.๐๙%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๖	๓๒	๘๔.๓๘%	๑๒.๕๐%	๓.๑๖%	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๗	๓๓	๕๑.๕๒%	๓๙.๓๙%	๙.๐๙%	-
<b>รวม</b>	<b>๒๒๙</b>	<b>๖๖.๔๕%</b>	<b>๒๕.๖๗%</b>	<b>๗.๘๓%</b>	<b>-</b>

จากตารางที่ ๖ พบว่า นักเรียนร้อยละ ๖๖.๔๕ มีความคิดเห็นว่างสไลด์เรื่องประเพณีการเล่นผีตาโชนนั้น สวยถูกใจของนักเรียนในระดับมาก ถึง มากที่สุด

## การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๑. นักเรียนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ออกแบบหน้ากากผีตาโชน อยู่ในระดับ ๓.๕-๔ ซึ่งหมายความว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถคิดสร้างสรรค์ออกแบบหน้ากากผีตาโชนได้สวยงาม สมบูรณ์ ได้ขนาดสัดส่วน และมีสีสันที่เด่นสะดุดตา จากการสังเกตการทำงานของนักเรียน ผู้วิจัยพบว่านักเรียนชอบการออกแบบเพราะได้สร้างสรรค์ และจินตนาการอย่างเสรี นักเรียนสนุกกับการคิดรูปแบบของหน้ากาก มีนักเรียนจำนวนน้อยที่คิดสร้างสรรค์ไม่ได้ในทันที บางคนยังไม่มีรูปแบบที่แปลกแหวกแนวออกไป มีหลายคนที่กำลังแสดงออก และมีความมั่นใจในการวาดรูป นักเรียนชอบระบายสีรูปวาดด้วยสีน้ำ และตื่นเต้นอย่างมากที่จะได้ใช้สีน้ำในงานออกแบบหน้ากากผีตาโชน เนื่องจากในช่วงเวลาเรียนตามปกติ นักเรียนไม่ค่อยได้มีโอกาสได้ใช้สีน้ำ เพราะมีเวลาจำกัด สีที่นักเรียนใช้ในงานศิลปะเป็นประจำ คือสีเทียนชอล์ก ถึงแม้ว่านักเรียนจะไม่ค่อยได้ใช้สีน้ำ แต่นักเรียนก็สามารถทำได้ดี เพราะทุกคนตั้งใจที่จะเรียนรู้ และปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้วิจัยเกี่ยวกับการระบายสีด้วยสีน้ำอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ผลงาน หรือสถานที่ปฏิบัติงานเลื้อยผ้าสกปรกด้วยสีน้ำ ดังนั้นผลงานการออกแบบหน้ากาก ผีตาโชน จึงประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เพราะ..นักเรียน ๑) สนุก ที่ได้คิด และทำสิ่งที่ชอบ (หน้ากาก) ๒) ชอบ ที่ได้ใช้สีที่ทำทลายความสามารถ (สีน้ำ) ๓) แปลก การออกแบบเป็นเรื่องใหม่ที่เพิ่งจะได้เรียนรู้

๒. นักเรียนมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงนำทวดหนึ่งข้าวเหนียวไปสร้างงานศิลปะ อยู่ในระดับ ๓.๕-๔ ซึ่งหมายความว่า นักเรียนสามารถคิดเชื่อมโยงนำทวดหนึ่งข้าวเหนียวไปทำของใช้ ของประดับ ตกแต่ง หรือของเล่น ที่มีวัสดุอื่นๆ ประกอบ และมีการดัดแปลง ตัด ต่อ เติม รูปทรงของทวดหนึ่งข้าวเหนียว ในการคิดเชื่อมโยงนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕-๖ คน ทั้งนี้เพื่อต้องการฝึกการทำงานด้วยกัน ยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน ฝึกความเสียสละ และการยอมรับความสามารถ / ความคิด ซึ่งกันและกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ดีไม่มีปัญหา มีการขัดแย้งกันบ้างแต่ก็ตกลงกันได้ในเวลาอันรวดเร็ว โดยไม่ต้องให้ผู้วิจัยเข้าไปตัดสิน ในการสอนครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจให้นักเรียนคิดเชื่อมโยงเป็นรายบุคคล เพราะงานศิลปะเป็นความคิด และการสร้างสรรค์ที่อิสระ การให้คิดทำงานเป็นกลุ่มอาจจะทำให้นักเรียนสร้างสรรค์ไม่ได้เต็มที่ สนุกไม่ได้เต็มที่

๓. นักเรียนร้อยละ ๘๓.๘๘ ชอบวิธีการเรียนทัศนศิลป์ด้วยสไลด์ประกอบเพลงมากที่สุด นักเรียนร้อยละ ๘๒.๙๗ คิดว่าเรื่องประเพณีการเล่นผีตาโชน ที่ทำเป็นสไลด์ประกอบเพลงนี้ มีความเหมาะสมกว่าการสอนแบบนำรูปในหนังสือมาให้เด็กดูมากที่สุด นักเรียนร้อยละ ๙๒.๑๑ มีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากการเรียนเรื่องประเพณีการเล่นผีตาโชนอยู่ในระดับมาก ถึง มากที่สุด และนักเรียนร้อยละ ๙๒.๑๒ คิดว่าสไลด์ชุดนี้สวยถูกใจของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ถึง มากที่สุด จากข้อค้นพบนี้ทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางการสอนทัศนศิลป์ว่า การให้นักเรียนได้ดูหนัง หรือชมสไลด์ในเรื่องต่างๆ นั้น ดีกว่าการสอนจากหนังสือมาก แต่การฉายหนัง หรือสไลด์ มีขั้นตอนการสอนยุ่งยาก ลำบากมากกว่า เช่น การจัดหา หรือจองห้องที่เหมาะสมกับการฉาย การเตรียมการสอน การจัดทำสไลด์ ฯลฯ แต่ผลที่ได้รับนั้นทำให้ปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ลดความสำคัญลงไป เพราะ...นักเรียนสนุก ชอบ พอใจ และได้รับประโยชน์สูงสุด นั้นเป็นสิ่งสำคัญของครู

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแผนการเรียนรู้ชั้นใหม่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการสอนทัศนศิลป์ เรื่อง การออกแบบหน้ากากผีตาโชน ดังนี้

กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
<p><b>ขั้นที่ ๑ ให้ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม</b> <i>ชั่วโมงที่ ๑</i></p> <p>๑. ให้นักเรียนชมสไลด์ เรื่อง ประเพณีการละเล่นผีตาโชน ซึ่งบูรณาการ ๔ หน่วยการเรียนรู้เข้าด้วยกัน คือ</p> <p>๑. หน่วยศิลปวัฒนธรรมไทย</p> <p>๒. หน่วยการจัดภาพ</p> <p>๓. หน่วยความเข้าใจเรื่องสี และ</p> <p>๔. หน่วยการออกแบบ</p> <p>๒. ในขณะที่ฉายสไลด์ ครูอธิบายความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” กับ “ประเพณี” และ ให้นักเรียนยกตัวอย่าง ประเพณีของไทยที่นักเรียนเคยได้ยิน และประเพณีที่นักเรียนเคยเข้าร่วม หรือชมกิจกรรม</p>	สไลด์ power point		
<p><b>ขั้นที่ ๒ อภิปรายสะท้อนความคิดที่ได้จากประสบการณ์</b> <i>ชั่วโมงที่ ๑</i></p> <p>๓. ในขณะที่ฉายสไลด์ถึงเฟรม “การแต่งกายของผีตาโชน” ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในภูมิปัญญาของคนไทย กับงานทัศนศิลป์ “การทำหน้ากากและการแต่งกาย ของผีตาโชน”</p>		การร่วมกิจกรรม	
<p><b>ขั้นที่ ๓ สรุปเป็นแนวคิด</b> <i>ชั่วโมงที่ ๑</i></p> <p>๔. ในขณะที่ฉายสไลด์ถึงจบเฟรมการทำหน้ากากผีตาโชน ให้นักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดในการออกแบบหน้ากากผีตาโชนว่าควรมีขั้นตอนในการออกแบบอย่างไร ตลอดจนการใช้สีในการออกแบบหน้ากากด้วย</p> <p>๕. นักเรียนทำแบบฝึกหัด จาก สไลด์ power point</p>	<p>หวดหนึ่งข้าวเหนียว</p> <p>โคนก้านมะพร้าว</p> <p>กระดิ่งคอวัว</p> <p>แบบทดสอบ</p>	คะแนนจากแบบทดสอบ	
<p><b>ขั้นที่ ๔ นำไปประยุกต์ใช้</b> <i>ชั่วโมงที่ ๒</i></p> <p>๖. นักเรียนออกแบบหน้ากากผีตาโชน ในกระดาษวาดเขียน</p>	กระดาษวาดเขียน สีเทียนชอล์ก สีน้ำ พู่กัน ภาพวาดหน้ากากผีตาโชน	ผลงานการออกแบบหน้ากากผีตาโชน	



กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
<p>ชั่วโมงที่ ๓</p> <p>๗. นักเรียนประเมินผลงานของตน ในแบบประเมิน</p> <p>๘. นักเรียนนำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน ให้เพื่อนวิจารณ์ และมีการประกวดคัดเลือกผลงานที่สวยที่สุด กลุ่มละ ๑ ชิ้น ครูมอบรางวัลให้นักเรียนที่ชนะการประกวด</p> <p>ชั่วโมงที่ ๔</p> <p>๙. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดเชื่อมโยงการนำทวดหนึ่งข้าวเหนียวไปสร้างงานทัศนศิลป์</p>	<p>แบบประเมินผลงาน</p> <p>รางวัล</p> <p>กระดาษวาดเขียน</p> <p>ทวดหนึ่งข้าวเหนียวสีไม้</p>	<p>การร่วมกิจกรรม</p> <p>การวิจารณ์</p> <p>การแสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงในการนำทวดหนึ่งข้าวเหนียวไปสร้างงานทัศนศิลป์</p>	

## แหล่งอ้างอิง

ดารุณี. ๗๖ จังหวัดในเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธารบัวแก้ว, ๒๕๔๑.

บุรียรัตน์ สามัตถิยะ. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชุด รู้เรื่องเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, ๒๕๔๒.

รศ.ดร.ทศนา เขมมณี และ ผศ.ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ “การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์” เอกสารประกอบการประชุม เรื่อง ความสำคัญของโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม, ๒๕๔๖. (เอกสารอัดสำเนา)

รศ.ดร.อารี พันธุ์มณี. ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ไยไหมเอ็ดดูเคท, ๒๕๔๖.

\_\_\_\_\_ .ท่องเที่ยวเล่ม ๓ ภาคอีสาน เลย. ชมรมบัณฑิตแนะแนว, ๒๕๔๕.

\_\_\_\_\_ .เลย. สำนักพิมพ์สารคดี. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๓๙.

## ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมิตรา เทียนตระกูล โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย